

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายผลิตที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของ บริษัท กระเบื้องกระตาศไทย จำกัด ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำ และวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท กระเบื้องกระตาศไทย จำกัด โรงงานทุ่งสง โรงงานสระบุรี โรงงานท่าหลวง ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2549 จำนวน 542 คน แสดงในตาราง 3

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite population) จึงดำเนินการดังนี้

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2540, หน้า 13) ได้จากการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดพอดีของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนสมาชิกทั้งหมดในประชากร

e แทน ขนาดความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ผู้วิจัยยอมรับได้

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่น 95 % และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 5% ($e = 0.05$)

$$\begin{aligned}
 n &= \frac{542}{1 + 542 (.05 \times .05)^2} \\
 &= \frac{542}{1 + 1.355} \\
 &= \frac{542}{2.355} \\
 &= 230.14
 \end{aligned}$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท กระเบื้องกระดาศไทย จำกัด จำนวน 230 คน การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็น ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิที่ใช้สัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยแบ่งสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม จำแนกตามโรงงาน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงงาน

โรงงาน	ประชากร (N)	ตัวอย่าง (n)
สระบุรี	221	92
ท่าหลวง	195	81
ทุ่งสง	126	57
รวม	542	230

ที่มา : (บริษัท กระเบื้องกระดาศไทย จำกัด, 2549, หน้า 11)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกคำตอบ และปลายเปิด ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประยุกต์เป็นลักษณะ และข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงาน สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา สถานภาพ การสมรส รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความคุ้นเคยที่มีต่อพนักงานซ่อมบำรุง ความบกพร่องจากการซ่อมบำรุงที่ผ่านมาในระยะเวลา 6 เดือน ความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับฝ่ายผลิต มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายผลิตที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงบริษัทกระเบื้องกระดาศไทย จำกัด มีจำนวน 46 ข้อเป็นลักษณะคำถามปลายปิดประยุกต์ใช้แบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถจับต้องได้	จำนวน 6 ข้อ
2. ความเชื่อถือไว้วางใจ	จำนวน 9 ข้อ
3. ความตอบสนองต่อลูกค้า	จำนวน 8 ข้อ
4. การให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า	จำนวน 11 ข้อ
5. ความเข้าใจ และเห็นอกเห็นใจในลูกค้า	จำนวน 12 ข้อ

สำหรับมาตรวัดตัวแปรเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในการทำงานมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) (สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2541, หน้า 120-123) ซึ่งมีการกำหนดระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ โดยแบ่งตามปัจจัยที่ส่งผลในการปฏิบัติงาน ดังนี้

5	หมายถึง	ความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทมากที่สุด
4	หมายถึง	ความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทมาก
3	หมายถึง	ความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทปานกลาง
2	หมายถึง	ความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทน้อย
1	หมายถึง	ความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยมากที่สุดต่อไปนี้จะ เป็นขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548, หน้า 87)

1. ศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการเขียนแบบสอบถาม ได้แก่ ประเภท เนื้อหา รูปแบบการใช้ ส่วนของแบบสอบถามจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างกรอบแนวคิด ขอบเขตในการวิจัย และวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำข้อเสนอแนะที่ได้รับเพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้คำถามมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และครอบคลุมวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง (subject matter specialists) จำนวน 5 ท่าน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ระดับคะแนนเป็น 3 ระดับคือ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ และ -1 = ไม่สอดคล้อง ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนการนำไปทดลอง (try out) กับพนักงานในบริษัท

6. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) จากแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9838

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งชี้แจงข้อมูล และรอกเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองตามพื้นที่ในการวิจัย คือ บริษัท กระเบื้องกระดาศไทย จำกัด โรงงานทุ่งสง โรงงานสระบุรี และโรงงานท่าหลวง ระหว่างวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 – วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2550

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้จัดกระทำ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ
2. แยกแบบสอบถามให้เป็นหมวดหมู่ตาม ระยะเวลาในการทำงาน สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ตำแหน่งงาน ความคุ้นเคยที่มีต่อพนักงานซ่อมบำรุง ความบกพร่องจากการซ่อมบำรุงในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา และความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับฝ่ายผลิต เพื่อวิเคราะห์ผลข้อมูล โดยแจกแจงความถี่ในรูปของตาราง
3. ดำเนินการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544 ก, หน้า 10) ตามลำดับขั้นดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพผู้ตอบของพนักงานฝ่ายผลิตโดยการหาความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายผลิตที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุง โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีระดับความพึงพอใจที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงของบริษัทน้อยที่สุด

3.3 เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายผลิตที่มีต่อฝ่ายซ่อมบำรุงตามตัวแปร ระยะเวลาในการทำงาน สังกัดในปัจจุบัน และตำแหน่งงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะใช้การเปรียบเทียบพหุคูณโดยวิธีการ เชฟเฟ (Scheffe's test)

3.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของพนักงานฝ่ายผลิตมีความสัมพันธ์กับฝ่ายซ่อมบำรุง บริษัท กระเบื้องกระตาศไทย จำกัด จำกัด จำแนกตาม ความคุ้นเคยที่มีต่อพนักงานซ่อมบำรุงโอกาส ความบกพร่องจากการซ่อมบำรุงที่ผ่านมาในระยะเวลา 6 เดือน และความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายกับฝ่ายผลิต ด้วยสถิติไค-สแควร์ (Chi - Square)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะ เฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา (อย่างน้อย 5 คน) ให้แต่ละคนพิจารณาถึงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

แล้วนำคะแนนมาแทนค่าในสูตร (สุวริย์ ศิริโภคภิมย์, 2541, หน้า 243-244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้า IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้น เป็นตัวแทน ลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามใดมีค่าต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไป หรือต้องปรับปรุงใหม่

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ (percentage)} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f	แทน	ความถี่
n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. ค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^k x_i}{n}$$

เมื่อ i	แทน	1, 2, ..., k
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
k	แทน	จำนวนกลุ่ม
f	แทน	ความถี่
x_i	แทน	คะแนนแต่ละข้อที่ i
n	แทน	จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

$$\sum_{i=1}^k f_i X_i \quad \text{แทน} \quad \text{ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูล}$$

5. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum_{i=1}^k f_i X_i^2 - \left(\sum_{i=1}^k f_i X_i \right)^2}{n^2}}$$

เมื่อ	i	=	1, 2, ... k
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
k	แทน	จำนวนกลุ่ม	
f	แทน	ความถี่	
X_i	แทน	คะแนนแต่ละข้อที่ i	
n	แทน	จำนวนของข้อมูลทั้งหมด	
$\sum_{i=1}^k f_i X_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสองทั้งหมด	

6. การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ กรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance : ANOVA) ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) โดยใช้สูตร (พิชิต ฤทธิจรรยา, 2547, หน้า 310)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	การแจกแจงของ F
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean square between group)
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean square within group)

7. สูตรการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 310)

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k-1)}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 k แทน จำนวนกลุ่ม
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

8. ไค-สแควร์ (Chi - Square) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544 ข, หน้า 384-385) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติในการทดสอบ

ดังนี้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k \frac{(fo_{ij} - fe_{ij})^2}{fe_{ij}}$$

โดยที่ χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์
 fo_{ij} แทน จำนวนความถี่จากข้อมูลในตารางแจกแจงความถี่ในแถวตอนที่ i และแถวตั้งที่ j
 fe_{ij} แทน จำนวนความถี่ในเชิงทฤษฎีจากตารางแจกแจงความถี่ในแถวตอนที่ i และแถวตั้งที่ j

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k$$

แทน ผลรวมของตัวเลขทุกๆ แถวตอน และแถวตั้ง หรือค่าผลรวมของค่า

ตัวเลขทุกตัวเลขในช่อง (cell) ในตารางแจกแจงความถี่

9. ค่าสัมประสิทธิ์การจร (contingency coefficient) (การดา พูนลาภทวิ, 2530, หน้า 250)

$$C = \sqrt{\frac{\chi^2}{N + \chi^2}}$$

เมื่อ C แทน ขนาดของความสัมพันธ์หรือค่าสัมประสิทธิ์การจร
(contingency coefficient)
 χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์
N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง